

Felnőttképzés a szakképzésben

2021. április 30.

Palotás József,
címzetes egyetemi docens,
Pécsi Tudományegyetem

A szakképzésről szóló 1993. évi LXXVI. törvény hatálya alatt, „A szakképzés intézményei”

- szakközépiskola, szakiskola (speciális is) együtt: szakképző iskola;
- felsőoktatási intézmény;
- állami felnőttképzési intézmény;
- Fktv. szerinti iskolarendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény;
- központi képzőhely;

A szakképzésről szóló 2011. évi CLXXXVII. törvény hatálya alatt, „A szakképzés intézményei”

- a nemzeti köznevelésről szóló törvény szerinti szakképző iskola;
- állami felnőttképzési intézmény;
- Fktv. szerinti iskolarendszeren kívüli szakmai képzést folytató intézmény;
- (térségi integrált szakképző központ);
- (gyakorlati képzést folytató);

A szakképzésről szóló 2019. évi LXXX. törvény hatálya alatt, „A szakképző intézmény típusai”

- technikum, szakképző iskola, együtt: szakképző intézmény;
- alapító okiratában meghatározott körben többcélú köznevelési intézmény;

Szakképző intézményen kívül:

- részsakmára felkészítő szakmai oktatás és szakképesítésre felkészítő szakmai képzés keretében az Fktv. szerint engedéllyel rendelkező felnőttképző;
- duális képzőhely a szakirányú oktatás keretében;

Szakma- és szakképesítés struktúra

- Programkövetelmények „irányok, területek” szerint:
<https://szakkesites.ikk.hu/>; EXCEL-ben:
<https://szakkesites.ikk.hu/#kereses>
- Fenti elérhetőségen túl a szakgimnáziumban oktatható szakképesítések:
https://www.oktatas.hu/kozneveles/kerettantervek/2020_nat/kerettanterv_szakkepzes/szakgimnaziumok_9_12
- Szakmajegyzék, szakmairányok a 12/2020. (II. 7.) kormányrendelet mellékletében
- Részzakmák az egyes programtantervekben

Szakmai oktatás felnőttképzési jogviszonyban

„Tanulói jogviszony ... a nappali rendszerű szakmai oktatásban részt vevő tanulóval hozható létre annak a tanévnek az utolsó napjáig, amelyikben a tanuló a **huszonötödik** életévét betölti.”

„...felnőttképzési jogviszony a **szakképző intézmény**, ... és a **képzésben részt vevő** személy között jön létre.”

„... a felnőttképzési jogviszonyra az **Fktv.-t** kell alkalmazni.” *

„A **felnőttképzési jogviszony keretében folyó szakmai oktatásban** a szakmai oktatás időtartama legfeljebb a negyedére, az óraszám legfeljebb a nappali rendszerű szakmai oktatás óraszámának negyven százalékáig csökkenthető.

*Fktv. 1. § (1) bek. Értelmében, mely az Fktv. Személyi és tárgyi hatályáról rendelkezik: „- a köznevelési intézmény, a **szakképző intézmény**, a felsőoktatási intézmény, , ...**alapfeladatába nem tartozó - oktatás és képzés**”

Szakmai képzés és részzakma a szakképző intézményben

A **szakképző intézmény** az Fktv. (2) bekezdés a) pontja szerinti felnőttképzési tevékenységet, azaz a szakképzésről szóló törvény szerinti **szakmai képzést** vagy **részzakmára felkészítő szakmai oktatást engedély nélkül is végezhet.**

A **szakképző** intézmény **által ellátott felnőttképzési** tevékenységhez kapcsolódóan az **Fktv.-ben előírt** adatszolgáltatási kötelezettséget a felnőttképzés adatszolgáltatási rendszerébe a szakképzés információs rendszeréből **elektronikus adatkapcsolaton** keresztül történő **adatátadással kell teljesíteni.**

(12/2020. (II. 7.) kormányrendelet)

Szakmai program, képzési program 1.

A felnőttképzési szakértő a képzési program **előzetes minősítése** során vizsgálja, hogy a képzési program **tartalma megfelel-e** az Fktv.-nek és **szakmai oktatás vagy szakmai képzés** esetén a szakképzésről szóló törvénynek és a szakképzésről szóló törvény végrehajtásáról szóló kormányrendeletnek. (11/2020. (II. 7.) kormányrendelet)

A szakmai programot a szakképző intézmény, illetve az általa szervezett **részszakmára** történő felkészítés tekintetében a **felnőttképző dolgozza** ki, és a szakképző intézmény, illetve a **felnőttképző honlapján teszi közzé**. A felnőttképző az általa szervezett részszakmára történő felkészítésre vonatkozó szakmai programjára csak az alábbiakat alkalmazza:

- a képzési és kimeneti követelmények és a programterv alapján konkretizált képzési programot
- az írásbeli, szóbeli, gyakorlati beszámoltatások, az ismeretek számonkérésének rendjét
- a fogyatékoság típusához és fokához igazodó fejlesztő programot.

(12/2020. (II. 7.) kormányrendelet)

Szakmai program, képzési program 2.

A szakmai képzés képzési programja tartalmazza

- a megtanítandó és elsajátítandó **témaköröket**, az ehhez szükséges **foglalkozások megnevezését, számát**, valamint
- a képzésben részt vevő személy tanulmányi munkájának írásban, szóban vagy gyakorlatban történő **ellenőrzési és értékelési** módját, **diagnosztikus, szummatív, fejlesztő** formáit.

A szakmai képzés képzési programját a szakképző intézmény, illetve a felnőttképző a **programkövetelményhez igazodóan dolgozza ki, és honlapján közzéteszi.**

(12/2020. (II. 7.) kormányrendelet)

Ugyanakkor, e kormányrendelet más értelemben is használja a képzési program fogalmát: 241. § (1)- (2) bek. Értelmében „a **duális képzőhelynek** rendelkeznie kell a szakirányú oktatásra vonatkozó **képzési programmal**, amely szakmánként, az adott szakma programtervéhez igazodóan tartalmazza a **duális képzőhely által oktatott tananyagelemeket és ehhez kapcsolódóan az elméleti ismeretek**, a felügyelet mellett és az önállóan végezhető **gyakorlati feladatokat**, továbbá a **kompetencia- és készségfejlesztés feladatait**. A duális képzőhely a képzési programot feltölti a regisztrációs és tanulmányi alarendszerbe.

Beszámítás az Fktv. és az Szkt. Értelmezéseiben 1.

Szkt. 62. § [A korábbi tanulmányok, gyakorlat beszámítása] A szakképző intézmény szakmai programjában meghatározottak szerint

- a szakképző intézményben, a köznevelési intézményben és a felsőoktatási intézményben folytatott **tanulmányokat** az adott szakmára előírt - **megegyező tartalmú - követelmények teljesítésébe be kell számítani,**
- a szakképzés megkezdése előtt foglalkoztatásra irányuló jogviszonyban eltöltött **szakirányú gyakorlati időt a szakirányú oktatás idejébe be kell számítani,**
- a tanulmányi követelmények az előírtnál **rövidebb idő** alatt is teljesíthetők.

Szkr. 124. § (2) bek. 12. pontja értelmében (az igazgató) „**dönt a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy foglalkozáson való részvétel alóli felmentéséről, egyes tantárgyak és azok tudásmérése alóli mentesítéséről, az előzetesen megszerzett tudás, illetve gyakorlat beszámításáról,**” (Ágazati alapvizsga alól is mentesülhet).

Beszámítás az Fktv. és az Szkt. Értelmezéseiben 2.

Fktv. 2. § (értelmező rendelkezések) 4. pontja szerint „előzetesen megszerzett tudás beszámítása: a képzésre jelentkező - **dokumentummal** igazolt - tanulmányainak beszámítása, amelynek eredményeként a tananyagegység elsajátítására irányuló **képzési rész alól a képzésre jelentkezőt fel lehet menteni,**”

11/2020. (II. 7.) Korm. rendelet 12. § (1) bek. (A képzési program)

„f) a képzés tananyagegységeit, azok célját, tartalmát, a tananyagegységekhez óraszámot és a tananyagegység megvalósítása során alkalmazott képzési módszereket és munkaformákat, **valamint a kontaktórától eltérő munkaforma alkalmazása esetén, ha az a képzés óraszámába beszámítható, a beszámítható óraszámot is,**”

Kérdés 1.

„A szakképzési vizsgaközpontok akkreditációjának elvárásai?”

Vizsgaközpont akkreditáció követelményei

Tanúsítási rendszerkövetelmények képzési területenként, KEOR kóddal:

https://api.ikk.hu/storage/uploads/files/tanusitasi_rendszerkovetelmenyek_20210412_pdf-1618215345406.pdf

„A vizsgaközpont igazolja, hogy az MSZ EN ISO/IEC 17024:2013 szabványban *(Megfelelőségértékelés. Személyek tanúsítását végző testületek általános követelményei)* és e rendszerkövetelményben meghatározott követelményeknek megfelel.”

Kérdés 2.

„A Nemzeti Akkreditációs Hatóság hol tart a vizsgahelyek engedélyezésében? Mikor indulhatnak az új rendszerű vizsgák?”

IKK Zrt. vizsgaközpontja, vizsgaszabályzata

„A rendkívül összetett akkreditálási folyamatok eredményeképpen leghamarabb 2021. második félévében várható az akkreditált vizsgaközpontok működésének megkezdése”.

Addig is:

az IKK Zrt. vizsgaközpontja átmeneti időszakban megszervezi a képesítő vizsgákat.

<https://vizsgakozpont.ikk.hu/?examId=3>

<https://vizsgakozpont.ikk.hu/files/vizsgaszabalyzat.pdf>

Kérdés 3.

„Egyesület által a saját tagoknak térítésmentesen szervezett képzés - belső képzésnek minősül?”

Fktv. alkalmazásában *belső képzés*: az olyan oktatás és képzés, amelyet a munkáltató

- nem üzletszerű gazdasági tevékenység keretében,
- - a jogszabály alapján szervezett oktatás, képzés kivételével - összesen hat óra időtartamot meghaladó mértékben,
- a saját, a kis- és középvállalkozásokról, fejlődésük támogatásáról szóló 2004. évi XXXIV. törvény 4. § (2)-(6) bekezdése szerinti partner- vagy kapcsolódó vállalkozás, illetve beszállítójának foglalkoztatottja részére szervez.

A bejelentési eljárás ingyenes, ha a felnőttképző kizárólag a 2/A. § (2) bekezdés a) pontja alá nem tartozó (*azaz nem résszakmára és nem szakképesítésre felkészítő*) belső képzést szervez és e felnőttképzési tevékenységét ingyenesen végzi.

A felnőttképzők nyilvántartása tartalmazza annak megjelölését, ha a felnőttképző csak az Fktv. 3. § (2) bekezdése szerinti **ingyenes belső képzést szervez**.

(11/2020. (II. 7.) Korm. Rendelet)

Kérdés 4/1.

„Hogy fog alakulni a technikumban dolgozó diákok díjazása, ösztöndíj rendszere?”

Ösztöndíj, juttatások

Fktv. 2. § 9a. „**nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű képzés**” esetében a 11/2020. (II. 7.) Korm. Rendelet szerint a képzésben részt vevő személy számára **ösztöndíj** nyújtható, **ha képzési hitelre nem jogosult**, vagy képzési hitelt **nem igényelt**.

A képzés **befejezésének napjáig**, de **legfeljebb** a képzés megkezdését követő **két évig** jogosult ösztöndíjra. (*Olyan képzésre **nem**, amelyre a részt vevő **foglalkoztatást** elősegítő támogatásban részesül*).

Mértéke: a felnőttképzési szerződés megkötésének napján érvényes **garantált bérminimum** hetvenöt százaléka, a **nemzetgazdasági szempontból kiemelt jelentőségű** képzés esetében **kéthavi összegének megfelelő havonkénti mértékben nyújtható**.

Visszafizetés: ha a képzést **nem fejezi be**, vagy szakmai képzés esetén **nem szerez szakképesítést**.

(2021. 02. 01-től: **minimálbér** 167 400 Ft /hó;

garantált bérminimum 219 000 Ft /hó)

Kérdés 4/2.

„Hogy fog alakulni a technikumban dolgozó diákok díjazása, ösztöndíj rendszere?”

Szkt., 12/2020. (II. 7.) Korm. rendelet

Műhelyiskolában a tanuló a szakképző iskolai tanulót az **ágazati alapoktatásban** megillető ösztöndíj **felére jogosult**.

170. § Az **ösztöndíj, egyszeri pályakezdési** juttatás és támogatás alapja a tanév **első napján** érvényes **kötelező legkisebb munkabér egyhavi összege**.

171. § (1) Az ösztöndíj havonkénti összege

a **technikumban** folyó **ágazati alapoktatásban** az ösztöndíj **alapjának öt százaléká**, a **szakképző iskolában** folyó **ágazati alapoktatásban** az ösztöndíj alapjának **tíz százaléká**, a szakképző intézményben folyó **szakirányú oktatásban** az ösztöndíj alapjának

- **öt** százaléká, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok **átlaga 2,00-2,99** között van,
- **tizenöt** százaléká, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga **3,00-3,99** között van,
- **huszonöt** százaléká, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga **4,00-4,49** között van,
- **harmincöt** százaléká, ha a megelőző tanév év végi minősítésében kapott osztályzatok átlaga **4,49** fölött van.

Az ösztöndíj havonkénti összege az ösztöndíj alapjának **tíz százaléká**, ha a tanuló nem rendelkezik a szakképzés keretében fennálló tanulói jogviszonyából a megelőző tanévre vonatkozóan figyelembe vehető év végi minősítéssel.

Az **előkészítő** évfolyamon járó ösztöndíj havonkénti összege az ösztöndíj alapjának **öt százaléká**.

Kérdés 4/3.

„Hogy fog alakulni a technikumban dolgozó diákok díjazása, ösztöndíj rendszere?”

Szkt. 253. § (1) bek. Értelmében

A **szakképzési munkaszerződés** alapján kifizetett **munkabér havi mértékének** összege - a tanuló, illetve a képzésben részt vevő személy és a duális képzőhely megállapodása alapján - a **tárgyév első hónapjának első napján** érvényes **minimálbér legalább hatvan százaléká**, de legfeljebb a **minimálbér** összege.

Köszönöm megtisztelő figyelmüket!